

MEER NATUUR OP DE LANDGOEDEREN

De historische landgoederenzone maakt Eelde-Paterswolde bijzonder. Van de tien landgoederen beheert Natuurmonumenten er drie: De Braak, Vennebroek en De Duinen. Ook het Kluivingsbos, dat een landgoedkarakter heeft, is in beheer. Eind 2019 verscheen een nieuwe gebiedsvisie voor de vier terreinen. De komende periode krijgt de natuur er een impuls. Dat betekent: struweelhagen in de graslanden, houtsingels en bosranden met een rijke struik- en kruidlaag en meer dood hout. Insecten, vogels en bezoekers zullen ervan profiteren.

In 2020 viert Natuurmonumenten een jubileum. Landgoed De Braak is dan exact honderd jaar in beheer. Al een eeuw lang zorgen we voor behoud. Ook Vennebroek, De Duinen en het Kluivingsbos, samen 84 hectare, bewaren we voor later, zodat mensen ervan kunnen genieten. Een goed beheerder van cultureel erfgoed en van natuur, dat is de ambitie waar we voor staan.

Herstelprogramma

De landgoederen liggen er momenteel opgeknapt bij. Onlangs eindigde het project 'Herstel landgoederen Eelde-Paterswolde', waarmee alle tien landgoederen – op initiatief van Natuurmonumenten – onder handen zijn genomen. Zichtlijnen zijn versterkt, vijvers opgeschoond, bruggen hersteld en zitbanken geplaatst. De landgoederen ogen als vanouds. De grandeur van weleer is weer aanwezig. Vanzelfsprekend blijven we de komende periode goed zorgen voor ons cultureel erfgoed.

In samenhang

Landgoederen zijn meer dan cultureel erfgoed. Er leven ook specifieke planten en dieren. Natuur en cultuur zijn in de terreinen onlosmakelijk met elkaar verbonden. Vandaar de titel van onze gebiedsvisie 'Natuur en cultureel erfgoed in samenhang'. De komende periode krijgt de natuur een kwaliteitsimpuls. Dat is nodig. In ons land staat de natuurkwaliteit onder druk. De afname van insecten en het bodemleven is dramatisch. In hun vrije val nemen ze vleermuizen en vogels mee.

Oranjetip

Kom genieten van onze landgoederen!

Iedereen is van harte welkom om onze terreinen in Eelde-Paterswolde te ontdekken. Neem een kijkje, zodat je met eigen ogen kunt zien wat op de landgoederen staat te gebeuren. Over de landgoederen De Braak en Vennebroek loopt een gemarkeerde wandelroute. Je kunt er wandelen door prachtige parkbossen, langs weilanden en majestueuze beuken- en eikenlanen. De routes staan aangegeven op het informatiepaneel bij de ingang van De Braak.

Natuurmaatregelen op de landgoederen

Struweelhagen door graslanden

In enkele graslanden leggen we struweelhagen aan. De hagen, met struiken als meidoorn, wilde lijsterbes en hondsroos, planten we op oude perceelgrenzen. We gaan op zoek naar de meest geschikte locaties op de landgoederen. Ze worden met zorg ingepast in de historische structuur. De hagen worden eens in de tien tot vijftien jaar afgezet.

Struweelhagen

Bloeiende graslanden

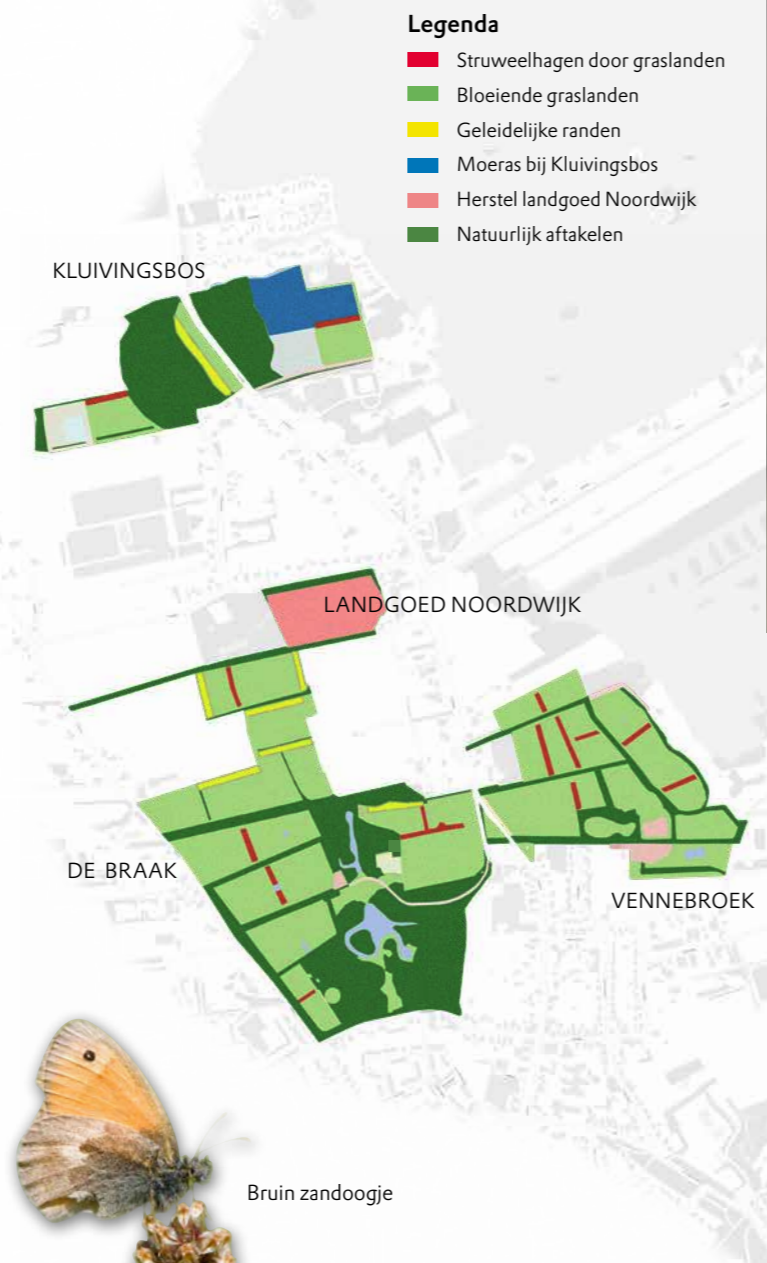
Onze graslanden kennen nog te weinig kleur. We willen meer bloemen. Dat bereiken we door het uitstrooien van kalk, bloemrijk hooi en het eventueel zaaien van een bloemrijk zadenmengsel. Ook stoppen we bollen van stinsenplanten in de grond. Boterbloemen, grote ratelaars, pinksterbloemen, krokussen en andere bloemen zetten de graslanden straks in bloei. Bijen en vlinders zullen ervan profiteren.

Geleidelijke randen

Wat in onze houtsingels en bosranden vaak ontbreekt, is een goed ontwikkelde struik- en kruidlaag. Tussen bomen en grasland ligt veelal een harde grens. Liever zien we een geleidelijk overgang vol met struiken als hondsroos en meidoorn. Bij enkele houtsingels verplaatsen we hiervoor het raster het grasland in. We zoeken nog naar geschikte locaties. Ze mogen de historische waarde niet aantasten.

Moeras bij Kluivingsbos

Ten oosten van het Kluivingsbos breiden we het moeras uit. We plaggen een deel van het grasland af. Moerasnatuur is belangrijk voor vogels als blauwborsten, rietzangers en waterrallen, en voor zoogdieren als de otter en de waterspitsmuis.

Bruin zandoogje

Schat aan verhalen delen

De landgoederen bevatten sporen van een eeuwenlange historie. De terreinen bruisen van de verhalen. Over de parkaanleg van architect Roodbaard, bomen van meer dan 350 jaar oud, het doolhof en het recent door het IVN ingerichte Vlinderkampje. Al deze sporen zijn zichtbaar in het landschap. De komende periode willen we ons niet vastleggen op één periode uit de lange ontwikkelingsgeschiedenis, maar juist het volledige historische palet aan verhalen laten zien en beleven. We zetten ons in om de schat aan verhalen met de bezoekers te delen.

Rustgebieden voor reeën

De landgoederen zijn in trek. Bezoekers uit de buurt en de stad Groningen maken er een ommetje. We willen mensen graag van de terreinen laten genieten, maar er leven ook dieren. Reeën zijn gevoelig voor verstoring, die vaak door loslopende honden wordt veroorzaakt. De historische kernen blijven optimaal toegankelijk voor bezoekers, maar aan de randen wijzen we een zevental rustgebieden aan. Reeën mogen daar ongestoord grazen.

Ree

*Jacob de Bruin,
boswachter van Natuurmonumenten:
'Onze ambitie: de landgoederen
in optimale staat doorgeven
aan volgende generaties,
zoals we dat op De Braak
al honderd jaar doen.'*

Natuurlijk aftakelen

Veel van onze beeldbepalende bomen raken op leeftijd. Als tweehonderdjarige zijn ze 'hoogbejaard'. We gunnen onze bomen een oude dag. Ze mogen op natuurlijke wijze aftakelen. Uiteindelijk snoeien we de takken en blijft de dikke stam overeind. Ideaal voor spechten, boomklevers en vleermuizen. Kappen doen we als de veiligheid in het geding is. In het bos laten we meer dood hout liggen. In dood hout leven veel insecten. Toch vereist een bejaard bos wel verjonging. Anders kwijnen vooral jonge bomen weg en groeien er alleen beuken. We streven naar meer variatie. Bij het planten van nieuwe bomen willen we rekening houden met klimaatverandering.

Herstel landgoed Noordwijk

In 2008 kochten we een deel van het voormalige landgoed Noordwijk. We willen het park in oorspronkelijke stijl herstellen. Met een vijver, solitaire bomen en een nieuwe bosrand. Voordat we kunnen herstellen, moet eerst de externe financiering rond zijn.

Natuur tot bloei

De natuur vraagt meer aandacht. Vlinders, bijen, vogels, paddenstoelen, bloemen: ze horen op een historisch landgoed thuis. Er liggen volop kansen. We willen graslanden met veel bloemen, wilde bijen en vlinders. Houtsingels en bosranden met broedende geelgorzen en gekraagde roodstaarten. En dikke oude bomen, die bewoond worden door spechten en vleermuizen.

Goed beheerder

Tal van natuurmaatregelen staan de komende periode op het programma. Zo planten we struweelhagen aan, stoppen we bollen van stinsenplanten in de grond en verzetten we de rasters naast enkele houtsingels, zodat ruimte ontstaat voor een rijke struik- en kruidlaag. Al deze natuurverbeteringen moeten passen binnen de historische structuur. We beperken ons niet tot onze eigen terreinen. Ook daarbuiten omarmen we kansrijke initiatieven. Dat vereist samenwerking. Buren, agrariërs, overheden, andere landgoedeigenaren: wat ons verbindt is het bijzondere historische en groene landschap waarin we wonen, werken en recreëren.

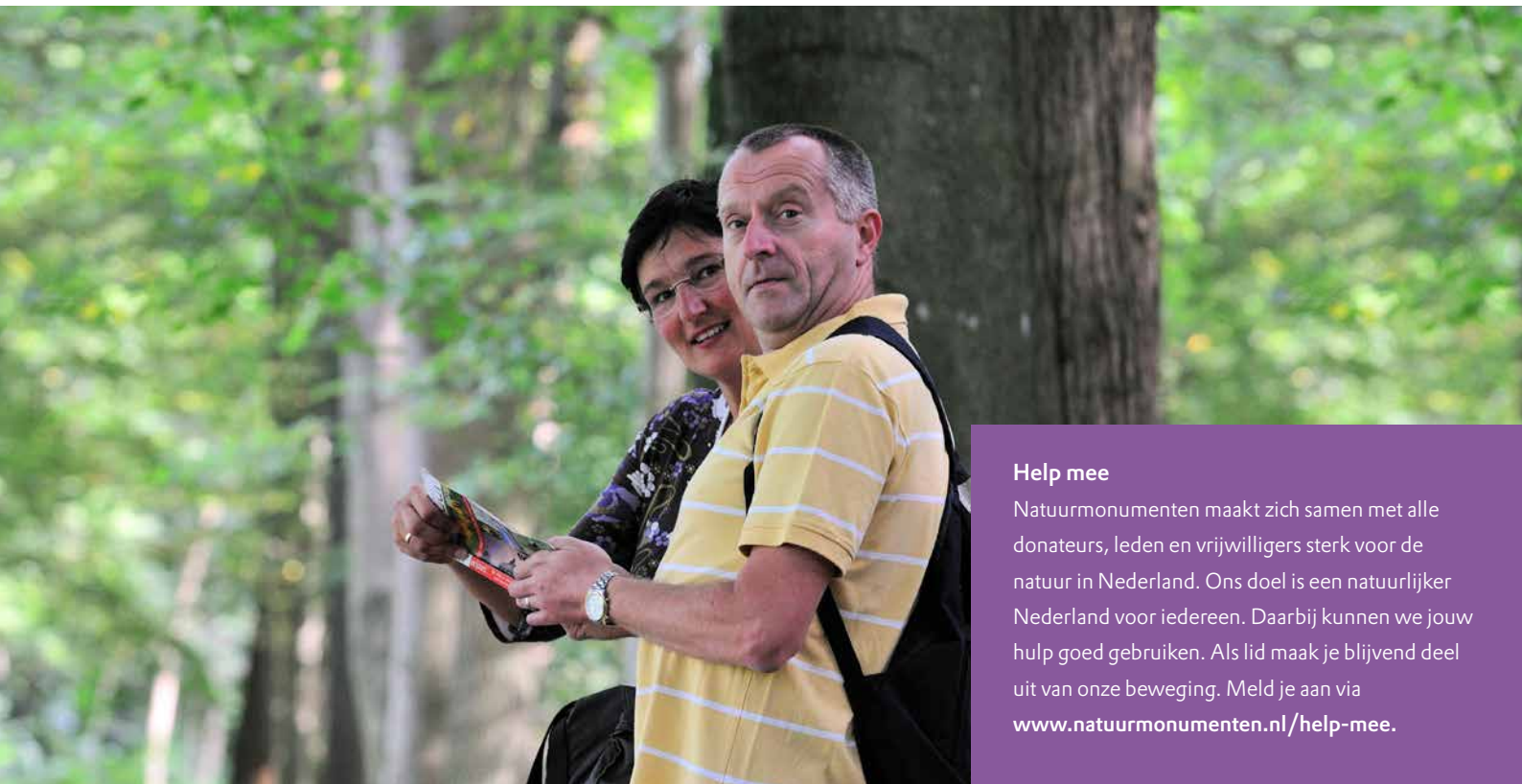

Geelgorz

*Geelgorzen broeden graag
in een insect- en
zaadrijke omgeving*

Gebiedsvisie inzien

Natuurmonumenten stelt voor elk natuurgebied een gebiedsvisie op, waarin de toekomstige ontwikkeling van het gebied en het beheer worden beschreven. Deze folder schetst een samenvatting van de gebiedsvisie. De uitgebreide versie staat op www.natuurmonumenten.nl op de pagina over de landgoederen.

Help mee

Natuurmonumenten maakt zich samen met alle donateurs, leden en vrijwilligers sterk voor de natuur in Nederland. Ons doel is een natuurlijker Nederland voor iedereen. Daarbij kunnen we jouw hulp goed gebruiken. Als lid maak je blijvend deel uit van onze beweging. Meld je aan via www.natuurmonumenten.nl/help-mee.

Colofon

Natuurmonumenten Groningen
en Noord-Drenthe
Hoofdweg 251B
9765 CH Paterswolde

Tekst: Addo van der Eijk
Opmaak: Greetje Bijleveld
Kaart en foto's:
Natuurmonumenten

Druk: december 2019

